

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
พ.ศ. ๒๕๔๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓
เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๕๒๑
- (๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑
- (๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓
- (๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗
- (๕) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๘
- (๖) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๑
- (๗) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๖
- (๘) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในศาลยุติธรรมหรือสำนักงานศาลยุติธรรม

“เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

“คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗/ตอนที่ ๔๔ ก/หน้า ๑๓/๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓

“ก.ต.” หมายความว่า คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม
มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
 ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจ
 ออกข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 ข้อบังคับนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๖ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ได้แก่

(๑) ข้าราชการตุลาการ คือ ข้าราชการผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษา
 อรรถคดี รวมตลอดถึงผู้ช่วยผู้พิพากษา และข้าราชการผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่อ
 อย่างอื่นตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

(๒) ตะเ้ยะยุติธรรม คือ ข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการ
 วินิจฉัย ชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลาม

(๓) ข้าราชการศาลยุติธรรม คือ ข้าราชการผู้มีอำนาจหน้าที่ในทางธุรการซึ่งได้รับการ
 บรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

มาตรา ๗ อัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการ
 และตะเ้ยะยุติธรรม ให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่สมควรปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการตุลาการและตะเ้ยะยุติธรรม
 ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าการปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าวเป็นการปรับเพิ่ม
 เป็นร้อยละเท่ากัน ทุกอัตราและไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ การปรับให้กระทำโดยตราเป็น
 พระราชกฤษฎีกา และให้ถือว่าบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชกฤษฎีกา
 ดังกล่าวเป็นบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในกรณีที่การปรับ
 เป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราดังกล่าว หากทำให้อัตราหนึ่งอัตราใดมีเศษไม่ถึงสิบบาท ให้ปรับตัวเลข
 เงินเดือนของอัตราดังกล่าวให้เพิ่มขึ้นเป็นสิบบาท และมีให้ถือว่าเป็นการปรับอัตราร้อยละที่แตกต่างกัน^๒

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๕๒ การโอน
 ข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการการเมืองหรือข้าราชการซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ
 หรือการโอนพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการ
 หรือตะเ้ยะยุติธรรม อาจทำได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจโดยสำนักงานศาลยุติธรรมทำความตกลงกับเจ้าสังกัด

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ที่โอนมา
 ตามวรรคหนึ่ง ในขณะที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเวลา

^๒ มาตรา ๗ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

ราชการของข้าราชการตุลาการหรือตะไต้ะยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าการโอนนั้น จะได้กระทำก่อนหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘/๑^๓ ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์แล้ว เป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๙ บำเหน็จบำนาญของข้าราชการตุลาการและตะไต้ะยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมผู้ใดถึงแก่ความตาย หรือได้รับอันตรายถึงทุพพลภาพเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการจนต้องออกจากราชการเพราะเหตุทุพพลภาพตามมาตรา ๓๕ ก.ต. หรือคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม จะพิจารณาเลื่อนชั้นหรือขึ้นเงินเดือนให้ผู้นั้นเป็นกรณีพิเศษ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญก็ได้

มาตรา ๑๐ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและผู้พิพากษาสมทบตามกฎหมาย และระเบียบว่าด้วยการนั้น

หมวด ๒

ข้าราชการตุลาการ

ส่วนที่ ๑

การบรรจุ การแต่งตั้ง และการเลื่อนตำแหน่ง

มาตรา ๑๑ ตำแหน่งข้าราชการตุลาการมีดังนี้ ประธานศาลฎีกา รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาประจำศาลและผู้ช่วยผู้พิพากษา

นอกจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ก.ต. อาจออกประกาศกำหนดให้มีตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นอีกได้ ตำแหน่งดังกล่าวจะเทียบเท่ากับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่งให้กำหนดไว้ในประกาศนั้นด้วย

ประกาศ ก.ต. ตามวรรคสอง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^๓ มาตรา ๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๒ นอกจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๑๑ ให้มีตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา^๕

การบรรจุ การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง อัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่ง และการให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของผู้พิพากษาอาวุโส ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรณนั้น

มาตรา ๑๓ ข้าราชการตุลาการให้ได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ในศาลฎีกา

(ก) ประธานศาลฎีกา ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๕

(ข) รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา และผู้พิพากษาศาลฎีกา ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๔

(๒) ในศาลอุทธรณ์

(ก) ประธานศาลอุทธรณ์และประธานศาลอุทธรณ์ภาค ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๔

(ข) รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓ - ๔

(๓) ในศาลชั้นต้น

(ก)^๕ อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓ แต่ในกรณีที่เห็นสมควร ก.ต. จะให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการซึ่งได้รับเงินเดือน ชั้น ๔ ให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษภาค หรือรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นก็ได้ ในกรณีเช่นว่านั้น ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งดังกล่าวได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราที่ไม่ต่ำกว่าที่ได้รับอยู่เดิม

(ข) ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๒ - ๓ โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในขั้นต่ำของชั้น ๒

(ค) ผู้พิพากษาประจำศาล ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๑ โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในขั้นต่ำของชั้น ๑

(๔) ผู้ช่วยผู้พิพากษา ให้ได้รับเงินเดือนในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในขั้นต่ำของตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา

ให้ข้าราชการตุลาการได้รับเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง เมื่อเทียบกับตำแหน่งใด ก็ให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งนั้น

^๕ มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๕ มาตรา ๑๓ (ก) (ข) (ค) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๔ การบรรจุข้าราชการตุลาการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้งโดยวิธีการสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้ หรือการคัดเลือกพิเศษ ตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๒ ของหมวดนี้

มาตรา ๑๕ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล จะต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา และได้รับการศึกษาอบรมจากสำนักงานศาลยุติธรรมมาแล้ว ตามระยะเวลาที่ประธานศาลฎีกากำหนดโดยความเห็นชอบของ ก.ต. แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผลของการศึกษาอบรม เป็นไปตามมาตรฐานของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าเป็น ผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ และความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็น ผู้พิพากษา ทั้งนี้ ให้มีการประเมินผลของการศึกษาอบรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ บริหารศาลยุติธรรมกำหนด

ในระหว่างการศึกษาอบรมตามวรรคหนึ่ง ผู้ช่วยผู้พิพากษาผู้ใดไม่เหมาะสมที่จะ ดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการต่อไป หรือผู้ช่วยผู้พิพากษาผู้ใดเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษามาเป็นเวลา เกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดในวรรคหนึ่งถึงหนึ่งปีแล้ว และผลของการศึกษาอบรมยังไม่เป็นไป ตามมาตรฐานของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ให้ประธานศาลฎีกาดำเนินการด้วยความเห็นชอบของ ก.ต. มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการเพื่อให้มีการโอนไปเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมก็ได้

มาตรา ๑๖ เมื่อ ก.ต. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรง ตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาผู้นั้นต้องถวายสัตย์ปฏิญาณ ต่อพระมหากษัตริย์

ในระหว่างการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล หากปรากฏว่าผู้พิพากษาประจำ ศาลผู้ใดไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป เมื่อคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเสนอ และ ก.ต. เห็นชอบให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการเพื่อให้มีการโอน ไปเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความเหมาะสมตามวรรคสองให้เป็นไปตาม ที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๑๗ ในการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่ มิใช่ตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา การโยกย้ายแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่งข้าราชการตุลาการ และการงด การเลื่อนขั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต.

การแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นให้เสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่ง ผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นในทางราชการ ก.ต. จะมิมีมติไม่ให้นาระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลดังกล่าว มาใช้บังคับแก่ การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นก็ได้ แต่ทั้งนี้ ในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นต้องเสนอ แต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และต้องผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนด^๖

^๖ มาตรา ๑๗ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔)

ห้ามมิให้แต่งตั้งข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสตามมาตรา ๑๒ ไปดำรงตำแหน่งอื่น

การพิจารณาให้ความเห็นชอบของ ก.ต. ตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบ ประวัติและผลงานการปฏิบัติราชการ การอุทิศตนแก่ทางราชการและ พฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ และให้นำความเห็นในเรื่องดังกล่าวของ คณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาประกอบการ พิจารณาด้วย ทั้งนี้ ให้ถือว่าการกระทำใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการหาเสียง เพื่อให้ข้าราชการตุลาการ ลงคะแนนหรืองดเว้นลงคะแนนเลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการใด ๆ เป็นการไม่ถือและปฏิบัติตามจริยธรรมของข้าราชการตุลาการ^๗

มาตรา ๑๘ การโยกย้ายแต่งตั้งข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๑๗ จะกระทำได้ ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากข้าราชการตุลาการผู้นั้น เว้นแต่เป็นการโยกย้ายแต่งตั้งตามวาระ การเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น เป็นกรณีที่ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกดำเนินทางวินัยหรือตกเป็นจำเลย ในคดีอาญา เป็นกรณีที่กระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดีหรือมีเหตุ สดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๙ เมื่อ ก.ต. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง การโยกย้ายแต่งตั้ง และการ เลื่อนตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๑๗ แล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๒๐ ให้ข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ได้รับการเลื่อนชั้น เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามที่ระบุไว้ในบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ข้าราชการตุลาการท้ายพระราชบัญญัตินี้ ภายในระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษา ศาลอุทธรณ์ภาค เมื่ออยู่ในชั้น ๓ มาครบเจ็ดปี ให้เลื่อนชั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเป็นชั้น ๔

(๒) ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น เมื่ออยู่ในชั้น ๒ มาครบห้าปี ให้เลื่อนชั้นเงินเดือนและเงิน ประจำตำแหน่งเป็นชั้น ๓ ชั้นต่ำ และเมื่ออยู่ในชั้น ๓ ชั้นต่ำมาครบสามปีแล้ว ให้ได้รับพิจารณา เพื่อเลื่อนชั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเป็นชั้น ๓ ชั้นสูงสุดได้

ข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เมื่อเทียบกับตำแหน่งใดตาม (๑) หรือ (๒) ก็ให้ได้รับการเลื่อนชั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งนั้น

ให้ปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๑๓ (๓) (ข) และ (ค) และ (๔) สูงขึ้นหนึ่งขั้นทุกปี เว้นแต่เป็นกรณีที่ข้าราชการตุลาการผู้ใดได้รับเงินเดือนในชั้นสูงสุดของชั้น ที่ตนดำรงอยู่ ทั้งนี้ โดยไม่มีการพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปี

^๗ มาตรา ๑๗ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๘ มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๑ ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตุลาการไปช่วยทำงานชั่วคราว ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการศาลยุติธรรม ในตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ผู้นั้นดำรงอยู่ได้ โดยมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินหกเดือน หากกำหนดระยะเวลาดังกล่าวเกินกว่าหกเดือน ประธานศาลฎีกาต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ต. ก่อน

การสั่งให้ข้าราชการตุลาการไปช่วยทำงานชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความยินยอมจากข้าราชการตุลาการผู้นั้นด้วย เว้นแต่เป็นกรณีที่หากให้ผู้นั้นอยู่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลนั้นต่อไปจะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลนั้น หรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด และเมื่อมีการสั่งในกรณีเช่นนี้แล้ว ให้ประธานศาลฎีกานำเรื่องเข้าขอความเห็นชอบจาก ก.ต. ในการประชุมนัดแรกนับแต่วันมีคำสั่ง^๔

ห้ามมิให้สั่งให้ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสตามมาตรา ๑๒ ไปช่วยทำงานชั่วคราวตามวรรคหนึ่งในตำแหน่งอื่น

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์แก่ราชการศาลยุติธรรม ให้ข้าราชการตุลาการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่คงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเดิมต่อไปจนกว่าจะเข้ารับหน้าที่ในตำแหน่งใหม่ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นให้คงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเดิมต่อไปได้ตามระยะเวลาที่ ก.ต. กำหนด

มาตรา ๒๓ การโอนข้าราชการตุลาการไปเป็นข้าราชการพลเรือน ข้าราชการศาลยุติธรรม หรือข้าราชการฝ่ายอื่น ให้ประธานศาลฎีกาสั่งได้เมื่อข้าราชการตุลาการผู้นั้นยินยอม และ ก.ต. เห็นชอบ

มาตรา ๒๔ ข้าราชการตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการไป โดยมิได้มีความผิดหรือมีมลทินหรือมัวหมองในราชการ หรือโอนไปเป็นข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการฝ่ายอื่น เมื่อยื่นความประสงค์จะขอกลับ หรือโอนกลับเข้ารับตำแหน่งข้าราชการตุลาการโดยรับเงินเดือนไม่สูงกว่าขณะพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการ และผู้นั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ ให้ประธานศาลฎีกาสั่งบรรจุได้เมื่อ ก.ต. เห็นชอบ และให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ข้าราชการตุลาการผู้พ้นจากตำแหน่ง โดยโอนไปเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม ที่ยื่นความประสงค์ขอโอนกลับเข้ารับตำแหน่งข้าราชการตุลาการด้วย เว้นแต่ข้าราชการตุลาการซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมจะขอโอนกลับเข้ารับตำแหน่งข้าราชการตุลาการ โดยให้คงอยู่ในลำดับอาวุโสที่เคยครองและได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งในชั้นและชั้นเดียวกับข้าราชการตุลาการที่อยู่ในลำดับอาวุโสเท่ากันในขณะที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการก็ได้

มาตรา ๒๕ ข้าราชการตุลาการผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อผู้นั้นพ้นจากราชการทหารโดยไม่มีความเสียหาย และประสงค์จะกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการตุลาการ โดยได้รับเงินเดือนเท่าที่ได้รับอยู่ในขณะที่ไปรับราชการ

^๔ มาตรา ๒๑ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓)

ทหารนั้น ให้อื่นคำขอภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันพ้นจากราชการทหาร ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ประธานศาลฎีกาสั่งบรรจุได้เมื่อ ก.ต. เห็นชอบ และให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ส่วนที่ ๒

การสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้ และการคัดเลือกพิเศษ

มาตรา ๒๖ ผู้สมัครสอบคัดเลือก ผู้สมัครทดสอบความรู้ หรือผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกพิเศษ เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) ผู้สมัครสอบคัดเลือกหรือผู้สมัครทดสอบความรู้ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกพิเศษ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- (๔) เป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- (๕) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (๖) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
- (๗) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น
- (๘) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ
- (๙) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๑๐)^{๑๐} ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคที่ระบุไว้ในระเบียบของ ก.ต. และ
- (๑๑) เป็นผู้ที่ผ่านการตรวจร่างกายและจิตใจโดยคณะกรรมการแพทย์จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนซึ่ง ก.ต. กำหนด และ ก.ต. ได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการแพทย์แล้ว เห็นสมควรรับสมัครได้

^{๑๐} คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๖ (๑๐) เฉพาะส่วนที่บัญญัติว่า “มีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตุลาการ” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ วรคสามจึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครสอบคัดเลือก ผู้สมัครทดสอบความรู้ หรือผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกพิเศษ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ ก.ต. มีอำนาจกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครสอบคัดเลือก สมัครทดสอบความรู้ และสมัครเข้ารับการคัดเลือกพิเศษ

มาตรา ๒๗ ผู้สมัครสอบคัดเลือกตามมาตรา ๒๖ ต้องมีคุณสมบัติและได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายดังต่อไปนี้

(๑) เป็นนิติศาสตร์บัณฑิต หรือสอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ ซึ่ง ก.ต. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

(๒) สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา และ

(๓) ได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายเป็นจำศาล รองจำศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าพนักงานบังคับคดี หรือพนักงานคุมประพฤติของศาลยุติธรรม พนักงานอัยการ นายทหารเหล่าพระธรรมนูญ ทนายความ หรือประกอบวิชาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายตามที่ ก.ต. กำหนด เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ทั้งนี้ ให้ ก.ต. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพนั้น ๆ ด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครสอบคัดเลือกให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ผู้สมัครทดสอบความรู้ตามมาตรา ๒๖ ต้องมีคุณสมบัติและได้ประกอบวิชาชีพดังต่อไปนี้

(๑) สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา และ

(๒) มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) สอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ โดยมีหลักสูตรเดียวไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่ง ก.ต. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือสอบไล่ได้ปริญญาเอกทางกฎหมายจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่ง ก.ต. รับรอง

(ข) สอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ โดยมีหลักสูตรเดียวไม่น้อยกว่าสองปีหรือหลายหลักสูตรรวมกันไม่น้อยกว่าสองปี ซึ่ง ก.ต. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และได้ประกอบวิชาชีพตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๗ (๓) เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(ค) สอบไล่ได้ปริญญาโททางกฎหมายจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่ง ก.ต. รับรอง และได้ประกอบวิชาชีพตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๗ (๓) เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(ง) เป็นนิติศาสตร์บัณฑิตชั้นเกียรตินิยมและได้ประกอบวิชาชีพเป็นอาจารย์ในคณะนิติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

(จ) เป็นนิติศาสตร์บัณฑิตและเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมที่ได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายในตำแหน่งตามที่ ก.ต. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกปี และเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมรับรองว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถดีและมีความประพฤติดีเป็นที่ไว้วางใจว่าจะปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการตุลาการได้

(ฉ) สอบไล่ได้ปริญญาโทหรือปริญญาเอกในสาขาวิชาที่ ก.ต. กำหนด และเป็นนิติศาสตรบัณฑิต และได้ประกอบวิชาชีพตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๗ (๓) หรือได้ประกอบวิชาชีพตามที่ ก.ต. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี หรือ

(ช) สอบไล่ได้ปริญญาตรีหรือที่ ก.ต. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีในสาขาวิชาที่ ก.ต. กำหนด และได้ประกอบวิชาชีพตามที่ ก.ต. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีจนมีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพนั้นและเป็นนิติศาสตรบัณฑิต

ให้ ก.ต. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพตาม (๒) (จ) (ฉ) และ (ช) ด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครทดสอบความรู้ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๙ ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกพิเศษตามมาตรา ๒๖ ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นหรือเคยเป็นศาสตราจารย์หรือรองศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

(ข) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์ในคณะนิติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

(ค) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญหรือข้าราชการประเภทอื่นในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป

(ง) เป็นหรือเคยเป็นทนายความมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

(๒) สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

(๓) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ดีเด่นในสาขาวิชากฎหมายตามที่ ก.ต. กำหนด และ

(๔) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีบุคลิกภาพ มีความประพฤติ และทัศนคติที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการตุลาการ

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกพิเศษ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๐ เมื่อสมควรจะมีการสอบคัดเลือก ทดสอบความรู้ หรือคัดเลือกพิเศษเมื่อใด ให้เลขาธิการ ก.ต. เสนอ ก.ต. เพื่อมีมติให้จัดให้มีการสอบคัดเลือกทดสอบความรู้ หรือคัดเลือกพิเศษ

ให้ ก.ต. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกการทดสอบความรู้ และการคัดเลือกพิเศษ ตลอดจนการกำหนดอัตราส่วนการบรรจุระหว่างผู้ที่สอบคัดเลือกได้ผู้ที่ทดสอบความรู้ได้ และผู้ที่ผ่านการคัดเลือกพิเศษ

เมื่อได้ประกาศผลการสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้ หรือการคัดเลือกพิเศษแล้ว ก.ต. อาจมีมติให้บัญชีสอบคัดเลือก ทดสอบความรู้ หรือคัดเลือกพิเศษคราวก่อนเป็นอันยกเลิกก็ได้

ระเบียบตามวรรคสอง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๓๑ ให้ผู้สอบคัดเลือกที่ได้คะแนนสูงได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ก่อนผู้ที่ได้รับคะแนนต่ำลงมาตามลำดับแห่งบัญชีสอบคัดเลือก หากได้คะแนนเท่ากันให้จับสลากเพื่อจัดลำดับในระหว่างผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้น

ผู้สอบคัดเลือกคนใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ หรือขาดคุณวุฒิหรือมิได้ประกอบวิชาชีพอตามมาตรา ๒๗ หรือเป็นบุคคลที่ ก.ต. เห็นว่ามีชื่อเสียงหรือความประพฤติหรือเหตุอื่น ๆ อันไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตุลาการ ให้ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการตามผลการสอบคัดเลือกนั้น

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับการบรรจุและแต่งตั้งผู้ผ่านการทดสอบความรู้ และนำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับการบรรจุและแต่งตั้งผู้ผ่านการคัดเลือกพิเศษโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓ การพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๓๒ ข้าราชการตุลาการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ได้รับอนุญาตให้ลาออกหรือการลาออกมีผลตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง และวรรคสี่
- (๓)^{๑๑} พ้นจากราชการตามมาตรา ๘/๑
- (๔) โอนไปรับราชการฝ่ายอื่น
- (๕) ออกจากราชการเพื่อไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
- (๖) ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๓๕
- (๗) ถูกสั่งลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก
- (๘) วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่ง

การพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการซึ่งมิใช่ตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาตาม (๑) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ ถ้าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง พระบรมราชโองการดังกล่าว ให้มีผลตั้งแต่วันออกจากราชการ วันโอน หรือวันที่ถูกถอดถอนจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๓ ข้าราชการตุลาการผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการให้ยื่นหนังสือขอลาออก และเมื่อประธานศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ลาออกแล้ว ให้ข้าราชการตุลาการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันอนุญาต ในกรณี ประธานศาลฎีกา มีอำนาจที่จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันขอลาออกได้ หากเห็นว่ากรณีเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์

^{๑๑} มาตรา ๓๒ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐

แก่ทางราชการ แต่ต้องแจ้งการยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอลาออกทราบ และเมื่อครบกำหนดเวลาที่ยับยั้งแล้วให้การลาออกมีผลตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดเวลาที่ยับยั้ง

ถ้าประธานศาลฎีกาไม่ได้อนุญาตให้ลาออกและไม่ได้ยับยั้งการอนุญาตให้ลาออก ตามวรรคหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ขอลาออก ให้การลาออกมีผลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา สามสิบวันนั้น

ในกรณีที่ประธานศาลฎีกาประสงค์จะลาออก ให้แจ้งเป็นหนังสือแก่ ก.ต. และเมื่อ ก.ต. ได้อนุญาตแล้วให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการเพื่อดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง หรือเพื่อดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการ การเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้ยื่นหนังสือ ขอลาออกต่อประธานศาลฎีกาหรือ ก.ต. แล้วแต่กรณี และให้การลาออกมีผลนับแต่วันที่ผู้นั้นขอลาออก

มาตรา ๓๔ ข้าราชการตุลาการผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือขาด คุณสมบัติหรือมิได้ประกอบวิชาชีพตามที่กำหนดในการสมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ที่ใช้อยู่ในเวลาสมัคร ตั้งแต่วันสมัคร เข้ารับราชการ หรือตั้งแต่ก่อนได้รับการบรรจุ ให้ประธานศาลฎีกาด้วยความเห็นชอบของ ก.ต. สั่งให้ ผู้นั้นออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใด ที่ได้รับจากทางราชการก่อนมีคำสั่งให้ออกนั้น และถ้าการ เข้ารับราชการเป็นไปโดยสุจริตแล้ว ให้ถือว่าเป็นการสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๓๕ เมื่อประธานศาลฎีกาเห็นสมควรให้ข้าราชการตุลาการผู้ใดออกจาก ราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน เหตุทุพพลภาพ หรือเหตุรับราชการนานตามกฎหมาย ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ให้กระทำได้ด้วยความเห็นชอบของ ก.ต.

การสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน นอกจากที่บัญญัติไว้ ในมาตรา ๓๔ แล้ว ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อข้าราชการตุลาการนั้นถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และ ดำเนินการสอบสวนตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๒ ของหมวด ๕ และไม่ได้ความเป็นสัตย์ ว่ากระทำผิดที่จะต้องถูกสั่งลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก แต่เห็นว่าผู้นั้นมีมลทินหรือมีหมอง หากให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ

(๒) เมื่อข้าราชการตุลาการนั้นบกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่สมควรที่จะให้คงเป็นข้าราชการตุลาการต่อไป

(๓) เมื่อข้าราชการตุลาการนั้นเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอ แต่ไม่ถึงเหตุทุพพลภาพ หรือ

(๔) เมื่อปรากฏว่าข้าราชการตุลาการนั้นขาดสัญชาติไทย ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ (๑๐) หรือไปดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หมวด ๓

คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “ก.ต.” ประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน ซึ่งข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา เป็นผู้เลือกจากข้าราชการตุลาการในชั้นศาลของตนเอง ดังนี้

(ก) ศาลฎีกา ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลฎีกาในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนหกคน

(ข) ศาลอุทธรณ์ ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค ในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค จำนวนสี่คน

(ค) ศาลชั้นต้น ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลชั้นต้นในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าศาล จำนวนสองคน

(๓) กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน ซึ่งวุฒิสภาเลือกจากบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙^{๑๒}

สำหรับข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือผู้ซึ่งได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการในศาลอื่นตามมาตรา ๒๑ ให้มีสิทธิเลือกและได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในชั้นศาลซึ่งข้าราชการตุลาการผู้นั้น มีเงินเดือนอยู่ในชั้นศาลนั้นในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส ให้มีสิทธิเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในชั้นศาลที่ตนปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม^{๑๓}

^{๑๒} มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๑๓} มาตรา ๓๖ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

ห้ามมิให้กรรมการบริหารศาลยุติธรรมเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในคราวเดียวกัน

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นเลขานุการ และให้ ก.ต. แต่งตั้งข้าราชการศาลยุติธรรมจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๗ ให้ประธานศาลฎีกามีคำสั่งให้เลขานุการ ก.ต. เป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ภายในหกสิบวันก่อนวันครบกำหนดตามวาระ

(๒) ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่างลง ก่อนครบกำหนดตามวาระ เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งที่ว่างลงนั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่สั่งให้ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้ หรือ

(๓) ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานศาลฎีกาได้รับหนังสือแจ้งพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการตุลาการ ซึ่งทำให้ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่างลงตามมาตรา ๔๑ (๔) เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งที่ว่างลงนั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่สั่งให้ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้

การเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) ให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ ให้เลขานุการ ก.ต. จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเลือก โดยแยกประเภทตาม (ก) (ข) และ (ค) ส่งไปประกาศยังศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค และศาลชั้นต้น และให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะทำการเลือกไปด้วย

ให้มีคณะกรรมการดำเนินการเลือกประกอบด้วย เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้พิพากษาศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ชั้นศาลละสองคน ซึ่งประธานศาลฎีกาเป็นผู้คัดเลือก เป็นกรรมการ มีหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสอง การตรวจนับคะแนนและประกาศผลการเลือก ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการช่วยดำเนินการได้

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) เข้ารับหน้าที่เมื่อประธานศาลฎีกาได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๘ เมื่อจะต้องมีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) ให้ประธานศาลฎีกาแจ้งให้ประธานวุฒิสภารับภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ภายในสี่สิบห้าวันก่อนวันครบกำหนดตามวาระ หรือ

(๒) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ว่างลงก่อนครบกำหนดตามวาระ

การเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) ให้วุฒิสภาดังตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควร ซึ่งมีคุณสมบัติ

และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙ จำนวนสองเท่าของจำนวนที่ต้องเลือกเสนอต่อวุฒิสภา เพื่อพิจารณาเลือกต่อไป

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) เข้ารับหน้าที่เมื่อประธานศาลฎีกาได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๙ กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ (๑) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙)

(๒) ไม่เป็นบุคคลตามมาตรา ๕๙ (๕) หรือ (๖)

(๓) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์

(๔) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๕) ไม่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการในคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือศาลอื่น

(๖) ไม่เป็นทนายความ ข้าราชการตำรวจ หรือข้าราชการอัยการ

(๗) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๘) ไม่เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา พนักงาน ลูกจ้าง หรือดำรงตำแหน่งใดในรัฐวิสาหกิจ

(๙) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นใดอันเป็นการกระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๔๐ กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้เกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๔๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๔๐ กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ยื่นหนังสือลาออกต่อประธานศาลฎีกา

(๓) กระทำผิดวินัยนับแต่วันที่มีคำสั่งลงโทษทางวินัย ในกรณีที่เป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒)

(๔) ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา หรือผู้พิพากษาอาวุโส หรือพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการ หรือพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการในชั้นศาลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในเวลาที่ได้รับเลือก ในกรณีที่เป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒)

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙ ในกรณีที่เป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓)

(๖) ถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๒

(๗) ขาดการประชุมเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่ได้รับอนุญาตจากที่ประชุม ก.ต.

ในกรณีเป็นที่สงสัยเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ ก.ต. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๔๒ กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิผู้ใด มีพฤติการณ์ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ข้อบังคับ คุณธรรมและจริยธรรม หรือกระทำการอันมีมูลเป็นความผิดทางวินัย ถูกกล่าวหา หรือกรณีเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดทางวินัย ข้าราชการตุลาการไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนข้าราชการตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาเข้าชื่อกันขอให้ถอดถอนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิผู้นั้น ออกจากตำแหน่งได้

มติที่ให้ถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของข้าราชการตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาและการออกเสียงลงคะแนนต้องกระทำโดยวิธีลับ

ผู้ใดถูกถอดถอนจากตำแหน่ง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มติให้ถอดถอน

มติของข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๔๒ นี้ให้เป็นที่สุด และจะมีการขอให้ถอดถอนบุคคลดังกล่าวโดยเหตุเดียวกันอีกไม่ได้

มาตรา ๔๓ เมื่อมีการเข้าชื่อขอตามมาตรา ๔๒ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้มีการลงมติในกรณีดังกล่าวภายในสามสิบวัน และในระหว่างนี้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิผู้นั้นจะทำหน้าที่กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมมิได้

การเข้าชื่อขอและการลงมติตามมาตรา ๔๒ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างลงก่อนครบวาระ ให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

การดำรงตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่ง ก่อนครบวาระหรือที่ดำรงตำแหน่งแทน หากมีกำหนดเวลาไม่ถึงหนึ่งปี ไม่ให้นับเป็นวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๔๕ การประชุมของ ก.ต. ต้องมีกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของ ก.ต. ถ้าประธาน ก.ต. ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจมาประชุมได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม

ในกรณีที่ตำแหน่งประธานศาลฎีกาว่างลง หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ทำการแทน ตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ทำหน้าที่กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแทนในระหว่างนั้น แต่จะทำหน้าที่เป็นประธาน ก.ต. ไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับเลือกจากที่ประชุม ก.ต. ตามวรรคสอง

ในการประชุมของ ก.ต. ถ้ากรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา ห้ามมิให้ผู้นั้น ร่วมประชุมและลงมติในเรื่องนั้น แต่หากผู้นั้นได้เข้าประชุมอยู่ก่อนแล้ว และการไม่มีสิทธิ ร่วมประชุม และลงมตินั้นเป็นการชั่วคราว ก็ให้นับผู้นั้นเป็นองค์ประชุมในเรื่องนั้นด้วย

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน และห้ามมิให้งดออกเสียง ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุม ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

การลงมติของที่ประชุม ก.ต. ตามวรรคห้า นั้น ห้ามมิให้กระทำโดยวิธีการลงคะแนนลับ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติให้กระทำได้

รายงานการประชุมของ ก.ต. ให้เผยแพร่แก่ข้าราชการตุลาการ เว้นแต่ ก.ต. จะมีมติ ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ให้งดเผยแพร่ในกรณีที่น่าจะเป็นที่เสียหายแก่ทางราชการ หรืออาจกระทบกระเทือน ต่อสิทธิของบุคคลใด แต่ต้องจัดทำสำเนารายงานการประชุมของ ก.ต. ให้แก่ข้าราชการตุลาการ ผู้มีส่วนได้เสีย เมื่อข้าราชการตุลาการผู้นั้นร้องขอ

การประชุม การลงมติ และการเผยแพร่รายงานการประชุมของ ก.ต. ให้เป็นไป ตามข้อบังคับการประชุมที่ ก.ต. กำหนด เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่างลง และมีความจำเป็น ที่จะต้องดำเนินการโดยรีบด่วน ก็ให้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมที่เหลือดำเนินการต่อไปได้ แต่ต้องมีกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมพอที่จะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง (๓) หรือมีแต่ไม่ครบสองคน ถ้ากรรมการตุลาการศาลยุติธรรมจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน เห็นว่ามีเรื่องเร่งด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบ ให้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเท่าที่มีอยู่เป็น คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม^{๑๔}

มาตรา ๔๗ ให้ ก.ต. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจ หน้าที่ของ ก.ต. แล้วรายงานต่อ ก.ต. ได้

ให้ ก.ต. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลชั้นศาลละ หนึ่งคณะ มีอำนาจหน้าที่กลั่นกรองเสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง การโยกย้าย แต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้งการลงโทษข้าราชการตุลาการในชั้นศาลนั้นต่อ ก.ต. เพื่อประกอบการ พิจารณา

ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการเสนอเรื่องเกี่ยวกับการแต่งตั้ง การโยกย้ายแต่งตั้ง การเลื่อน ตำแหน่ง รวมทั้งการลงโทษข้าราชการตุลาการ ให้เลขาธิการ ก.ต. เสนอเรื่องให้คณะอนุกรรมการ

^{๑๔} มาตรา ๔๖ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

ตามวรรคสองพิจารณาจัดทำความเห็นภายในระยะเวลาที่ ก.ต. กำหนด แล้วรวบรวมความเห็นนั้นเสนอที่ประชุม ก.ต. เพื่อประกอบการพิจารณา

องค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และวิธีดำเนินงานของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๐ ในกรณีที่ ก.ต. มีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เลขานุการ ก.ต. เป็นผู้เสนอเรื่องต่อ ก.ต. แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมคนหนึ่งคนใดที่จะเสนอ

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เลขานุการ ก.ต. หรือเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมต้องดำเนินการตามมติของ ก.ต. ให้ดำเนินการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติ ก.ต.

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่ ก.ต. ไม่ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งการโยกย้ายแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามที่เลขานุการ ก.ต. เสนอตามมาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ ก.ต. เสนอแต่งตั้งบุคคลอื่น และในกรณีเช่นว่านี้ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการตามมาตรา ๔๗ อีกครั้งหนึ่ง แล้วเสนอให้ ก.ต. พิจารณาใหม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ก.ต. มีมติดังกล่าว ในการเสนอครั้งใหม่ห้ามมิให้เสนอบุคคลเดิม

ในการพิจารณาใหม่ของ ก.ต. ถ้า ก.ต. ยังไม่ให้ความเห็นชอบ กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมคนหนึ่งคนใดจะเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อให้ ก.ต. มีมติแต่งตั้งก็ได้ แต่มติให้ความเห็นชอบในกรณีนี้จะต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๕๑ ให้ ก.ต. โดยมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมทั้งหมด มีอำนาจวางระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ต. ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นได้

ระเบียบและข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๔

คะต๊ะยะยุติธรรม

มาตรา ๕๒ ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นคะต๊ะยะยุติธรรมต้องเป็นมุสลิมและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ (๑) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๐)

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์

(๓) เป็นผู้มีความรู้ในศาสนาอิสลามสามารถที่จะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลามเกี่ยวกับครอบครัวและมรดกได้ และ

(๔) เป็นผู้มีความรู้ภาษาไทยสอปลไ้ได้ประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งคะโตะยะยุติธรรม ให้กำหนดโดยระเบียบ ก.ต.

ในการแต่งตั้งบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งคะโตะยะยุติธรรมนั้น ให้เลขาธิการ ก.ต. เสนอรายชื่อให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา ๔๗ วรคสอง พิจารณาทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.ต. เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. แล้วให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ให้คะโตะยะยุติธรรมซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามวรรคสามได้รับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ต. กำหนด และให้ปรับอัตราเงินเดือนคะโตะยะยุติธรรมสูงขึ้นหนึ่งขั้นทุกปี เว้นแต่เป็นกรณีที่คะโตะยะยุติธรรมใดได้รับเงินเดือนในขั้นสูงสุดอยู่แล้ว ทั้งนี้ โดยไม่มีการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปี

มาตรา ๕๓ การออกจากราชการของคะโตะยะยุติธรรม ให้เลขาธิการ ก.ต. เสนอต่อ ก.ต. เพื่อให้ความเห็นชอบ เมื่อ ก.ต. ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้สั่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในระเบียบ ก.ต.

การแต่งตั้งคะโตะยะยุติธรรมไปเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม หรือโอนไปเป็นข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการฝ่ายอื่น ให้ประธานศาลฎีกาสั่งได้เมื่อคะโตะยะยุติธรรมผู้นั้นยินยอม และ ก.ต. เห็นชอบ

มาตรา ๕๔ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๕ วินัย การรักษาวินัย การลงโทษ และการร้องทุกข์ มาใช้บังคับแก่คะโตะยะยุติธรรม

ในกรณีที่คะโตะยะยุติธรรมถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่มีโทษถึงไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการสอบสวนหรือสั่งพักราชการ แล้วแต่กรณี

หมวด ๕

วินัย การรักษาวินัย การลงโทษ และการร้องทุกข์

ส่วนที่ ๑

วินัย

มาตรา ๕๕ ข้าราชการตุลาการต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้โดยเคร่งครัด และในเวลาพิจารณาพิพากษาคดีต้องอยู่ในมารยาทอันดีงาม ผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๓ ของหมวดนี้

มาตรา ๕๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้แทนทางการเมืองอื่นใด ข้าราชการตุลาการจะเข้าเป็นตัวกระทำกร่วมกระทำกร หรือสนับสนุนในการโฆษณาหรือชักชวนใด ๆ ไม่ได้

มาตรา ๕๗ ข้าราชการตุลาการต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความระมัดระวังมิให้เสียหายแก่ราชการ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม

ข้าราชการตุลาการต้องไม่รายงานเท็จต่อข้าราชการตุลาการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเหนือตนขึ้นไป การรายงานโดยปกปิดข้อความที่ควรต้องบอก ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

มาตรา ๕๘ ข้าราชการตุลาการต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

มาตรา ๕๙ ข้าราชการตุลาการต้อง

(๑) ไม่เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งหน้าที่ใดในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน

(๒) ไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา ฎหมาย หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันในห้างหุ้นส่วนบริษัท

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใด ๆ ในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะขัดหรือแย้งต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตุลาการตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด

(๔) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอหรือกระทำกิจการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่หรือเสื่อมเสียถึงเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่ราชการตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นกรรมการพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง

มาตรา ๖๐ ข้าราชการตุลาการต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

ห้ามมิให้ประพฤติตนเป็นคนเสเพล มีหนี้สินรุงรัง เสพของมีนเมาจนไม่สามารถครองสติได้ เล่นการพนันเป็นอาจิม กระทำความผิดอาญา หรือกระทำกรอื่นใดซึ่งความประพฤติหรือการกระทำดังกล่าวอาจทำให้เสียเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่ราชการ

มาตรา ๖๑ ข้าราชการตุลาการต้องสุภาพเรียบร้อยและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ

ห้ามมิให้ดูหมิ่นเหยียดหยามบุคคลใด ๆ

มาตรา ๖๒ ข้าราชการตุลาการต้องถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและประเพณีปฏิบัติของทางราชการ และจริยธรรมของข้าราชการตุลาการตามที่ ก.ต. กำหนด

มาตรา ๖๓ ข้าราชการตุลาการต้องไม่กระทำกรอันเป็นเหตุให้แตกความสามัคคีระหว่างข้าราชการ

มาตรา ๖๔ ข้าราชการตุลาการต้องอุตสาหะและอำนวยความสะดวกในหน้าที่ราชการ

มาตรา ๖๕ ข้าราชการตุลาการต้องรักษาความลับของทางราชการ

มาตรา ๖๖ ข้าราชการตุลาการต้องไม่เข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการพิจารณาพิพากษาคดีของข้าราชการตุลาการอื่น หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้การพิจารณาพิพากษาคดีของข้าราชการตุลาการอื่นขาดความเป็นอิสระหรือความยุติธรรม

มาตรา ๖๗ ข้าราชการตุลาการผู้ใดซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในงานของศาลยุติธรรมให้เป็นไปโดยเรียบร้อยตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม รู้ว่าผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมที่ตนรับผิดชอบอยู่นั้นกระทำความผิดวินัยแล้วไม่รายงานต่อ ก.ต. เพื่อดำเนินการตามที่บัญญัติใน ส่วนที่ ๒ และส่วนที่ ๓ ของหมวดนี้ หรือไม่จัดการลงโทษตามอำนาจหน้าที่ หรือจัดการลงโทษโดยไม่สุจริตให้ถือว่าข้าราชการตุลาการผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

ส่วนที่ ๒ การรักษาวินัย

มาตรา ๖๘ เมื่อข้าราชการตุลาการในศาลใด ถูกกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ากระทำความผิดวินัย ให้ข้าราชการตุลาการผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานของศาลยุติธรรมนั้น ดำเนินการให้มีการสอบสวนข้อเท็จจริงในชั้นต้น โดยมีซักซ้อม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนด

วิธีการสอบสวนข้อเท็จจริงในชั้นต้น จะทำโดยให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องชี้แจงเรื่องราวเป็นหนังสือ หรือโดยบันทึกเรื่องราวและความเห็น หรือโดยตั้งคณะบุคคลขึ้นสอบสวนข้อเท็จจริงก็ได้

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่การสอบสวนข้อเท็จจริงในชั้นต้นปรากฏมีมูลว่า ข้าราชการตุลาการใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่มีโทษถึงไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก ให้ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยกรรมการซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการ และเป็นผู้ซึ่งไม่มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องในเรื่องนั้นขึ้นอย่างน้อยสามคนเพื่อทำการสอบสวน

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการถูกฟ้องคดีอาญา ก.ต. จะใช้คำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลเพื่อประกอบการพิจารณา โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

มาตรา ๗๐ ในการสอบสวนตามมาตรา ๖๙ คณะกรรมการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยทราบ โดยไม่ต้องระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้สิทธิแก่ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

หลักเกณฑ์การสอบสวนและวิธีการสอบสวนให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จ ภายในกำหนดระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จ ภายในกำหนดระยะเวลานั้น ก็ให้ขยายระยะเวลาออกไปอีกได้ไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินสิบห้าวัน และต้องแจ้งให้ประธานศาลฎีกาทราบ พร้อมทั้งแสดงเหตุที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วยทุกครั้ง แต่ถ้าขยายระยะเวลาแล้วการสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จ คณะกรรมการสอบสวน

จะขยายเวลาต่อไปอีกได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากประธานศาลฎีกา ตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ทำการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้จัดทำรายงานความเห็น เสนอต่อประธานศาลฎีกา และให้ส่งรายงานดังกล่าวต่อเลขานุการ ก.ต. เพื่อดำเนินการเสนอต่อคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง พิจารณากลับกรอง เสนอความเห็นภายในระยะเวลาที่ ก.ต. กำหนด

เมื่อ ก.ต. ได้พิจารณารายงานความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนและคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลแล้ว มีมติว่าข้าราชการตุลาการผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควร ไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หรือมีมติเป็นประการอื่นใด ก็ให้ประธานศาลฎีกามีคำสั่งให้เป็นไปตามมตินั้น

มาตรา ๗๑ ให้กรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสอบสวน และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วยคือ

(๑) เรียกให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(๒) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

มาตรา ๗๒ ข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือข้าราชการตุลาการผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือต่อประธานศาลฎีกาหรือต่อคณะกรรมการสอบสวน ประธานศาลฎีกาจะพิจารณาสั่งลงโทษโดยไม่ต้องสอบสวนก็ได้ แต่ต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจงก่อน และต้องให้คณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง พิจารณากลับกรองเสนอความเห็นและได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. ก่อน

มาตรา ๗๓ ข้าราชการตุลาการซึ่งโอนมาจากข้าราชการศาลยุติธรรม ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายอื่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ผู้ใดมีกรณีกระทำความผิดวินัยอยู่ก่อนวันโอนให้ ก.ต. ดำเนินการทางวินัยตามหมวดนี้โดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนของผู้บังคับบัญชาเดิมก่อนวันโอน ก็ให้สืบสวนหรือสอบสวนต่อไปจนเสร็จ แล้วส่งเรื่องไปให้ ก.ต. พิจารณาดำเนินการต่อไปตามหมวดนี้โดยอนุโลม และในกรณีที่จะต้องสั่งลงโทษทางวินัยให้ปรับบทความผิดและลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายนั้น แล้วแต่กรณีโดยอนุโลม

มาตรา ๗๔ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ถ้า ก.ต. เห็นว่าจะให้อยู่ในหน้าที่ราชการระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ประธานศาลฎีกาจะสั่งให้พักราชการก็ได้

การให้พักราชการนั้น ให้พักรตลอดเวลาที่สอบสวนหรือตลอดเวลาที่คดียังไม่ถึงที่สุด เมื่อสอบสวนหรือคดีถึงที่สุดแล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการมิได้กระทำความผิดและไม่มีมลทิน หรือมีหมองก็ให้ผู้นั้นคงอยู่ในราชการตามเดิม

เงินเดือนของผู้ที่ถูกสั่งให้พักรราชการดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๗๕ ข้าราชการตุลาการผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือต่อหรือโดยผู้มีอำนาจในการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการตุลาการผู้นั้น หรือต่อหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการไปแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยสอบสวน หรือพิจารณาลงโทษหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้เป็นไปตามหมวดนี้ได้ เสมือนผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งเพราะตาย

ในกรณีผลการสอบสวนตามวรรคหนึ่งปรากฏว่าข้าราชการตุลาการผู้นั้นกระทำผิดวินัยแต่ไม่ร้ายแรง ก.ต. จะพิจารณางดโทษก็ได้

ส่วนที่ ๓ การลงโทษ

มาตรา ๗๖ โทษทางวินัยมี ๕ สถาน คือ

- (๑) ไล่ออก
- (๒) ปลดออก
- (๓) ให้ออก
- (๔) กดเลื่อนตำแหน่งหรืองดเลื่อนเงินเดือน
- (๕) ภาคทัณฑ์

การสั่งลงโทษข้าราชการตุลาการในสถานไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกนั้นจะกระทำได้เมื่อได้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๒ ของหมวดนี้แล้ว

มาตรา ๗๗ การไล่ออกนั้น ประธานศาลฎีกาจะสั่งลงโทษได้ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังต่อไปนี้

- (๑) ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ
- (๒) กระทำความผิดอาญาและต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๓) ไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและประเพณีปฏิบัติของทางราชการ และจริยธรรมของข้าราชการตุลาการ และการไม่ถือและปฏิบัตินั้นเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- (๔) ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือ

(๕) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา ๗๘ การปลดออกนั้น ประธานศาลฎีกาจะสั่งลงโทษได้ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ยังไม่ถึงขั้นที่จะต้องถูกไล่ออกจากราชการ หรือถึงขั้นที่จะต้องไล่ออก แต่มีเหตุอันควรลดหย่อน หรือต้องคำพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย

มาตรา ๗๙ การให้ออกนั้น ประธานศาลฎีกาจะสั่งลงโทษได้ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแต่ยังไม่ถึงขั้นที่จะต้องถูกปลดออก หรือถึงขั้นที่จะต้องปลดออก แต่มีเหตุอันควรลดหย่อน

ข้าราชการตุลาการผู้ใดถูกสั่งให้ออกตามมาตรา นี้ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

มาตรา ๘๐ ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงถึงขั้นที่จะต้องไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก ประธานศาลฎีกาจะสั่งลงโทษงดเลื่อนตำแหน่ง หรืองดเลื่อนเงินเดือนเป็นเวลาไม่เกินสามปี หรือถ้ามีเหตุสมควรปรานีจะสั่งลงโทษเพียงภาคทัณฑ์และจะให้ทำทัณฑ์บนไว้ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ต้องให้คณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง พิจารณาก่อนกรองเสนอความเห็นและได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. ก่อน

มาตรา ๘๑ ในคำสั่งลงโทษให้แสดงด้วยว่า ผู้รับโทษนั้นกระทำความผิดเรื่องใดฐานใด ในมาตราใด

มาตรา ๘๒ ถ้าปรากฏว่าคำสั่งลงโทษทางวินัยได้สั่งไปโดยผิดพลาดให้ประธานศาลฎีกา มีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เป็นคุณแก่ผู้ถูกลงโทษได้ แต่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเช่นว่านี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. ก่อน

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ภายในกำหนดระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่มิคำสั่งลงโทษ

มาตรา ๘๓ ผู้ถูกลงโทษทางวินัยตามหมวดนี้ชอบที่จะขอให้ ก.ต. ทบทวนคำสั่งลงโทษทางวินัยได้ หากปรากฏหลักฐานชัดเจนในภายหลังว่าผู้ถูกลงโทษทางวินัย ไม่ได้กระทำความผิด โดยยื่นคำร้องต่อคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง ภายในสองปีนับแต่วันที่ทราบคำสั่งดังกล่าว

ให้คณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลพิจารณาคำร้องที่ยื่นตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ยื่นคำร้อง หากเห็นว่าคำร้องไม่มีเหตุผลที่ ก.ต. จะพิจารณาทบทวนคำสั่งลงโทษ ให้ยุติเรื่องแล้วแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษทราบเพื่ออุทธรณ์ต่อ ก.ต. ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ต. กำหนด หากเห็นว่าคำร้องมีเหตุผลสมควรที่ ก.ต. จะได้พิจารณาทบทวนคำสั่งลงโทษนั้น ให้ส่งเรื่องพร้อมเสนอความเห็นให้ ก.ต. พิจารณา คำวินิจฉัยของ ก.ต. ให้เป็นที่ยุติ

ในกรณีที่ ก.ต. มีมติเปลี่ยนแปลงมติเดิมและมีผลให้รับผู้ถูกลงโทษทางวินัยกลับเข้ารับราชการ ในตำแหน่งข้าราชการตุลาการตำแหน่งใด ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของ ก.ต. ต่อไป

เงินเดือนของผู้กลับเข้ารับราชการดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายดังกล่าว ให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ

ส่วนที่ ๔ การร้องทุกข์

มาตรา ๘๔ ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๓๕ หรือได้รับความเสียหายจากมติประการอื่นของ ก.ต. ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้

การร้องทุกข์ตามวรรคหนึ่ง ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ต. ภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งหรือได้รับทราบมติของ ก.ต. คำวินิจฉัยของ ก.ต. ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ ก.ต. มีมติให้ผู้ร้องทุกข์กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการตุลาการตำแหน่งใด หรือแต่งตั้งให้ผู้ร้องทุกข์ไปดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการตำแหน่งใด ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของ ก.ต. ต่อไป

เงินเดือนของผู้กลับเข้ารับราชการดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายดังกล่าว ให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๕ บรรดากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ คณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึง อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ข้าราชการฝ่ายตุลาการ และข้าราชการตุลาการ ให้ถือว่ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีนั้นอ้างถึง ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม หรือข้าราชการศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๖ ให้คณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วเสร็จ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการตามวรรคหนึ่งว่างลง และมีกรรมการตุลาการเหลืออยู่ไม่พอที่จะเป็นองค์ประชุม ก็ให้กรรมการตุลาการที่เหลืออยู่ดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้ เฉพาะการดำเนินการที่จำเป็นเพื่อมิให้เสียหายแก่ราชการ

มาตรา ๘๗ ให้เลขานุการ ก.ต. จัดให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) และ (๓) ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๘ ผู้ใดเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ให้ข้าราชการตุลาการตามวรรคหนึ่งดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ในศาลหรือหน่วยงานเดิมจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น เว้นแต่

(๑) อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ หรือรองประธานศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณี

(๒) ผู้พิพากษาศาลจังหวัด และตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับซึ่งเทียบเท่ากับตำแหน่งผู้พิพากษาศาลจังหวัด ให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

มาตรา ๘๙ ในวาระเริ่มแรก การปรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งใดในชั้นใดและขึ้นเงินเดือน เพื่อรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการชั้นใดและขึ้นเงินเดือนใดสำหรับตำแหน่งนั้น ให้เป็นไปตามที่ ก.ต. กำหนด และเมื่อปรับเข้าขั้นเงินเดือนและชั้นแล้ว ให้ข้าราชการตุลาการได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๐ ข้าราชการตุลาการผู้ใดดำรงตำแหน่งใดอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และได้รับเงินเดือนสูงกว่าที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะพึงได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คงได้รับเงินเดือนในอัตราที่ได้รับอยู่ก่อนจนกว่าจะมีการเลื่อนตำแหน่ง

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับกรณีที่ข้าราชการตุลาการได้รับเงินประจำตำแหน่งสูงกว่าเงินประจำตำแหน่งที่จะพึงได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๙๑ การปรับอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสให้เข้าขั้นและขึ้นเงินเดือนตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่ ก.ต. กำหนด แต่จะกำหนดให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งต่ำกว่าที่รับอยู่เดิมไม่ได้ และเมื่อปรับเข้าขั้นเงินเดือนและชั้นแล้ว ให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการท้ายพระราชบัญญัตินี้ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๒ ข้าราชการตุลาการผู้ใดเคยดำรงตำแหน่งซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้มีอัตราเงินเดือนสูงกว่าตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะขอกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมที่สูงกว่า ให้ ก.ต. ดำเนินการให้เป็นไปตามความประสงค์นั้น เว้นแต่มีความจำเป็น

เพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินงานของราชการศาลยุติธรรม ก.ต. จะให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปพลางก่อนก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีเช่นนี้ การพิจารณาเพื่อเลื่อนตำแหน่ง ก.ต. ต้องคำนึงถึงอาวุโสของข้าราชการตุลาการผู้นั้นที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับประกอบด้วย

มาตรา ๙๓ ผู้ใดเคยเป็นข้าราชการตุลาการหรือตะโตะยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าผู้นั้นเคยเป็นข้าราชการ ตุลาการหรือตะโตะยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ การนับระยะเวลาที่เคยดำรงตำแหน่งดังกล่าว เป็นระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการตำแหน่งใดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่ ก.ต. กำหนด

มาตรา ๙๔ ผู้ใดเป็นตะโตะยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นเป็นตะโตะยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป โดยให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนตะโตะยุติธรรมและบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งตะโตะยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้

การปรับอัตราเงินเดือนของตะโตะยุติธรรมตามวรรคหนึ่งเพื่อให้รับเงินเดือนตามบัญชีอัตราเงินเดือนตะโตะยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่ ก.ต. กำหนด และเมื่อปรับเข้าขั้นเงินเดือนแล้ว ให้ตะโตะยุติธรรมได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนตะโตะยุติธรรม และบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งตะโตะยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๕ ข้าราชการตุลาการผู้ใดโอนมาจากข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ข้าราชการตุลาการผู้นั้นได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเดิมที่ได้รับอยู่ โดยให้ปรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการผู้นั้น ให้เข้ากับอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.ต. กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ข้าราชการตุลาการตามวรรคหนึ่งผู้ใดประสงค์จะโอนกลับมาเป็นข้าราชการตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการโอนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ข้าราชการตุลาการตามวรรคหนึ่งซึ่งไม่ประสงค์จะโอนกลับมาเป็นข้าราชการตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการศาลยุติธรรม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม โดยให้ปรับเข้ากับอัตราเงินเดือนเดียวกันกับของข้าราชการศาลยุติธรรม หากไม่มีอัตราเงินเดือนเดียวกัน ให้ปรับเข้ากับอัตราเงินเดือนที่สูงกว่าถัดขึ้นไป และหากเงินเดือนเดิมที่ได้รับอยู่สูงกว่าอัตราเงินเดือนสูงสุดของระดับที่ครองอยู่ ก็ให้ปรับเข้ากับอัตราเงินเดือนสูงสุดของระดับนั้น

มาตรา ๙๖ ข้าราชการตุลาการหรือตะไต้ะยุติธรรมผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยหรือกรณีที่เหมาะสมควรให้ออกจากราชการอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสอบสวนโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้การสอบสวนนั้นเป็นอันใช้ได้ หรือในกรณีที่ยังสอบสวนไม่เสร็จก็ให้สอบสวนตามกฎหมายนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ แต่การพิจารณาและการดำเนินการเพื่อลงโทษหรือให้ออกจากราชการให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙๗ การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนินการได้ประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.ต. กำหนด ทั้งนี้ ก.ต. อาจมีมติให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง กับพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๙๘ ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับการอบรมจากกระทรวงยุติธรรมและการศึกษาอบรมจากสำนักงานศาลยุติธรรมรวมกัน เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแล้ว ให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้ โดยไม่นำมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับ

มาตรา ๙๘/๑^{๑๕} (ยกเลิก)

มาตรา ๙๙ ผู้ที่ได้ยื่นใบสมัครสอบคัดเลือกหรือทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงถือคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้มีสิทธิสอบคัดเลือกหรือทดสอบความรู้ เพื่อรับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาตามพระราชบัญญัตินี้ได้

ผู้ที่สอบคัดเลือกหรือทดสอบความรู้ได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และบัญชีการสอบคัดเลือกยังมีได้ยกเลิกตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม ให้คงมีสิทธิได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาต่อไป เว้นแต่ผู้นั้น เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง ผู้นั้นจะมีสิทธิได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาได้ ต่อเมื่อได้ลาออกจากตำแหน่งดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๑๐๐ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาบรรจุบุคคลซึ่งเคยรับราชการและออกจากราชการไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเข้ารับราชการ ให้ปรับเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับอยู่ก่อนออกจากราชการ ให้เข้าอัตราหรือขึ้นตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่กลับเข้ารับราชการ

ในกรณีที่ผู้เข้ารับราชการเป็นผู้ซึ่งออกจากราชการก่อนมีการปรับอัตราเงินเดือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ พระราชบัญญัติ

^{๑๕} มาตรา ๙๘/๑ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๑ หรือพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ให้ปรับเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับอยู่ก่อนออกจากราชการตามพระราชบัญญัตินั้น ๆ เสียก่อนแล้วจึงปรับเงินเดือนตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ปรับเงินเดือนของผู้ที่กลับเข้ารับราชการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้เข้าอัตราหรือขั้นตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่กลับเข้ารับราชการไม่ได้ ให้ ก.ต.เป็นผู้พิจารณาว่าผู้นั้นสมควรได้รับการบรรจุในอัตราหรือขั้นใด

มาตรา ๑๐๑ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อกำหนด ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ มติ และคำสั่งที่ได้ตราหรือออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อกำหนด ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ มติ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

บัญชี ๑

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ^{๑๖}

ชั้นศาล	ชั้นเงินเดือน	ตำแหน่ง	เงินเดือน	เงินประจำตำแหน่ง
ศาลฎีกา	๕	ประธานศาลฎีกา	๖๕,๙๒๐	๕๐,๐๐๐
	๔	รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลฎีกา	๖๓,๘๖๐	๔๒,๕๐๐
ศาลอุทธรณ์		ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค		
	๓	รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค	๖๐,๘๗๐	๔๑,๕๐๐
ศาลชั้นต้น		อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาภาค รองผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	๕๘,๙๑๐	๓๐,๐๐๐

^{๑๖} บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ (บัญชี ๑) แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

- ๒ -

ชั้นศาล	ชั้นเงินเดือน	ตำแหน่ง	เงินเดือน	เงินประจำตำแหน่ง
ศาลชั้นต้น	๒	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	๔๖,๒๖๐ ๔๒,๐๒๐ ๓๕,๖๕๐ ๓๑,๗๔๐ ๒๘,๐๐๐	๒๓,๓๐๐
	๑	ผู้พิพากษาประจำศาล	๒๖,๑๔๐ ๒๔,๒๘๐ ๒๒,๔๖๐	๗,๙๐๐

บัญชีอัตราเงินเดือนผู้ช่วยผู้พิพากษา

อัตรา (บาท/เดือน)
๑๖,๕๑๐
๑๕,๓๐๐

บัญชีอัตราเงินเดือนตะโตะยุติธรรม

อัตรา (บาท/เดือน)
๒๖,๑๔๐
๒๔,๒๘๐
๒๒,๔๖๐

บัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งตะโตะยุติธรรม

อัตรา (บาท/เดือน)
๗,๙๐๐

บัญชี ๒

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ^{๑๗}

ชั้นศาล	ชั้น เงินเดือน	ตำแหน่ง	เงินเดือน	เงินประจำ ตำแหน่ง
ศาลฎีกา	๕	ประธานศาลฎีกา	๗๕,๕๙๐	๕๐,๐๐๐
	๔	รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลฎีกา	๗๓,๒๔๐	๔๒,๕๐๐
ศาลอุทธรณ์		ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค		
	๓	รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค	๖๙,๘๑๐	๔๑,๕๐๐
ศาลชั้นต้น		อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาภาค รองผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	๖๗,๕๖๐	๓๐,๐๐๐

^{๑๗} บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ (บัญชี ๒) แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญทำโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยพระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป และต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราเงินเดือน โดยพระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามลำดับ

- ๒ -

ชั้นศาล	ชั้น เงินเดือน	ตำแหน่ง	เงินเดือน	เงินประจำ ตำแหน่ง
ศาลชั้นต้น	๒	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	๕๓,๐๖๐ ๔๘,๒๐๐ ๔๐,๘๙๐ ๓๖,๔๑๐ ๓๒,๑๑๐	๒๓,๓๐๐
	๑	ผู้พิพากษาประจำศาล	๒๙,๙๘๐ ๒๗,๘๕๐ ๒๕,๗๗๐	๗,๙๐๐

บัญชีอัตราเงินเดือนผู้ช่วยผู้พิพากษา

อัตรา (บาท/เดือน)
๑๘,๙๕๐
๑๗,๕๖๐

บัญชีอัตราเงินเดือนตะโตะยุติธรรม

อัตรา (บาท/เดือน)
๒๙,๙๘๐
๒๗,๘๕๐
๒๕,๗๗๐

บัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งตะโตะยุติธรรม

อัตรา (บาท/เดือน)
๗,๙๐๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีการตรากฎหมายกำหนดเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้พิพากษาศาลยุติธรรม โดยจะนำระบบบัญชีเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับไม่ได้ ประกอบกับมาตรา ๒๗๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้ง การให้พ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน หรือการลงโทษผู้พิพากษาเป็นอำนาจของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม โดยให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชั้นศาลละหนึ่งคณะเพื่อเสนอความเห็นในเรื่องดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณา อีกทั้งมาตรา ๒๗๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ก็บัญญัติให้มีการตรากฎหมายกำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอกซึ่งมิใช่หรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ นอกจากนี้ ได้มีการตรากฎหมายตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระทั้งในการบริหารงานบุคคล และการงบประมาณ โดยได้นำหลักการเรื่องข้าราชการธุรการหรือข้าราชการศาลยุติธรรม ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับดังกล่าวแล้ว สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายที่ตราขึ้นตามมาตรา ๒๗๕ ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้